

Läsäventyret

Seminarium 28 april 2025

Bibliotek Värmland, Region Värmland, Sambruk

Dagens agenda

09:00 → 09:05	Välkomna!	Inledning och agenda för webinarret.
		Mats Löfberg, Sambruk
09:05 → 09:35	Läsäventyret	Förstudie och konceptidé.
		Petter Engelbertsson, samordnare Bibliotekvarmland.se
09:35 → 09:50	Från idé till etableringsprojekt	Hur ser nuläget ut? Planen för de kommande stegen? Utmaningar som vi ser?
		Mats Löfberg, Sambruk
09:50 → 09:55	Kort paus	

Dagens agenda

09:55 → 10:10	RFI – Marknadsanalys	Sammanfattning av den RFI som genomförts. Hur ser vi på förutsättningarna, bland annat: – Tidsplan – Kostnader Mats Löfberg, Sambruk
10:10 → 10:20	Inbjudan till samverkan	Inbjudan till den fortsatta samverkan kring Läsäventyret.
10:20 → 10:45	Diskussion och frågor	

Syfte och mål

Fanget i spillet

BLI MED PÅ
SOMMERENS KULESTE
LESEKAMPANJE!

SOMMERLES 2024

Internationell studie visar att läsförmågan sjunker hos svenska elever

Publicerad 16 maj 2023

I dag släpptes resultaten av den internationella studien PIRLS som undersöker läsförmåga och attityder till läsning hos elever i årskurs 4. Studien visar att läsförmågan har gått ned hos svenska elever sedan den senaste undersökningen. För regeringen är läsning ett prioriterat område och för att öka läsförmågan hos elever har flera åtgärder vidtagits.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/05/internationell-studie-visar-att-lasformagan-sjunker-hos-svenska-elever/>

Svenska barn läser mindre och har bristande läsförmåga

UPPDATERAD 16 SEPTEMBER 2020 PUBLICERAD 16 SEPTEMBER 2020

Nöjesläsningen minskar bland barn och unga samtidigt som svenska elever uppvisar en bristande läsförmåga. Det visar en ny rapport från Svenska Förläggareföreningen.

<https://www.svt.se/kultur/svenska-lasvanor-bade-starka-och-tynande>

PISARASET Svenska 15-åringar tappar stort i den globala kunskapsmätningen Pisa. Resultaten har rasat i matematik och läsförståelse och är tillbaka på bottenivån för tio år sedan.

Pandemin pekas ut som en förklaring.

– Vi ser samma mönster i de flesta andra länder, säger Skolverkets generaldirektör Peter Fredriksson.

<https://www.vilarare.se/nyheter/pisa-2023/pisa-2022--det-visar-resultatet/>

Ny rapport: Bokläsandet minskar i Sverige

PUBLICERAD 31 OKTOBER 2023

Bland svenskar i åldrarna 16 och upp säger 40 procent att de inte läst böcker under sin fritid senaste året. Det framgår också att äldre läser mer än yngre, och kvinnor mer än män.

Bokläsandet minskar, visar Statistiska centralbyråns (SCB) [Undersökningar om levnadsförhållanden](#). Bland svenskar i åldrarna 16 och upp anger 40 procent att de inte läst böcker under sin fritid senaste året. Bara en fjärdedel av samma åldersspann läser varje vecka, vilket är en minskning sedan 2008-2009 då siffran låg på 40 procent.

<https://www.svt.se/kultur/ny-rapport-boklasandet-minskar-i-sverige--womngc>

Allt fler unga har otillräckliga läsfärdigheter

Publicerad 10 december 2024

De nya resultaten i PIAAC, som undersöker vuxnas färdigheter i läsning, räkning och problemlösning, visar att Sverige står sig väl ur ett internationellt perspektiv. Samtidigt har nästan 800 000 personer i Sverige bristande eller otillräckliga färdigheter i läsning respektive räkning. Undersökningen visar också att andelen unga vuxna med bristande läsfärdigheter ökat samt att nästan varannan ung utrikes född vuxen saknar tillräckliga läsfärdigheter.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/12/allt-fler-unga-har-otillrackliga-lasfardigheter/>

Sommarlovstappet

Under sommarlovet tappar nästan varannan elev i sin läsförmåga (Internationella studier visar att 47% av alla barn tappar i sin läsning under sommarlovet). Mest tappar de lässköra barnen, de som har det som allra svårast med sin läsning. Det är lätt att halka efter under sommaren. För den som redan kan, där läsningen går lätt och ledigt, känns det ofta roligt att läsa. Men för den som har svårt med läsningen är läsningen lätt att välja bort. Orden som är en av tankens viktigaste byggstenar och som hjälper en att lyckas i skolan. Det i sin tur påverkar utbildning, möjligheter att följa sina drömmar och bli den man drömmer om att bli.

<https://lasaager.se/lasa-ager-resan/>

Att hålla igång läsningen under sommarlovet har positiva effekter för framför allt ordavkodning och ordförståelse. Det visar ny svensk forskning. Barn som inte läser alls riskerar samtidigt att tappa i läsförståelse.

<https://www.grundskoletidningen.se/3-2019/de-som-laste-hade-bättre-resultat>

Sommarlovet är två månader långt och detta är tillräckligt länge för att glömma saker som inte används - till exempel läsning. Hårt förvärvade färdigheter i avkodning som inte helt automatiserats riskerar att försvagas så att mycket arbete behöver göras om till hösten. Många lärare känner igen sig i att många av deras elever kommer tillbaka efter sommaren i augusti med sämre läsfärdigheter än de hade när de lämnade skolan i juni. Studier visar på att hela 45% av eleverna i lågstadiet tappar i avkodningsfärdighet och 25% tappar i läsflyt; och det är de redan svaga eleverna som tappar mest. På bara ett sommarlov kan gapet mellan en läsande och en inte läsande elev öka med motsvarande 3 månaders undervisningstid – och detta ackumuleras i värsta fall från år till år.¹

<https://legilexi.org/kunskapsbank/artiklar/laesning/sommarlovslaesning>

stickybeat

Läsäventyret!

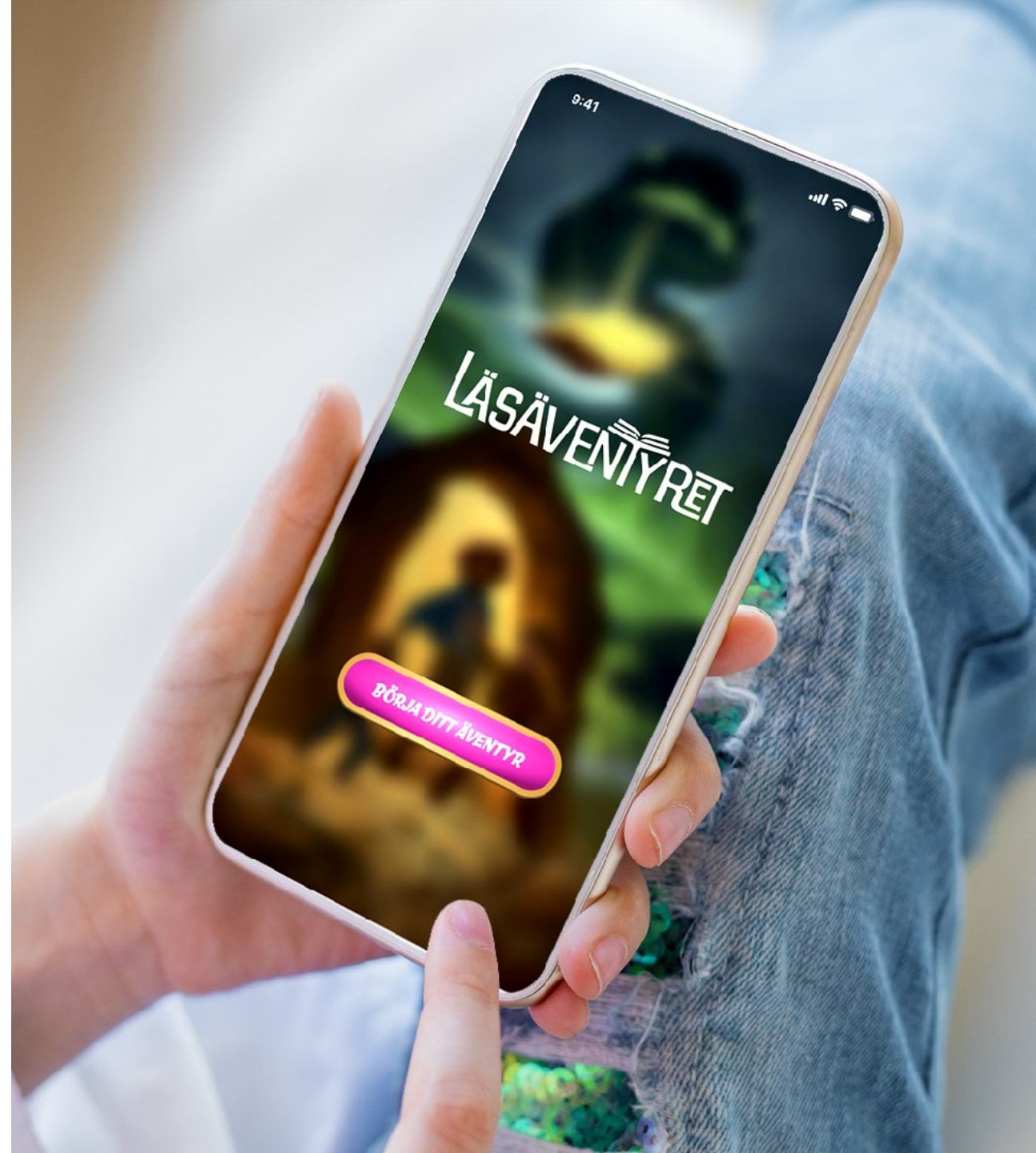
231011 En konceptidé om hur vi tillsammans skapar framtidens läsare

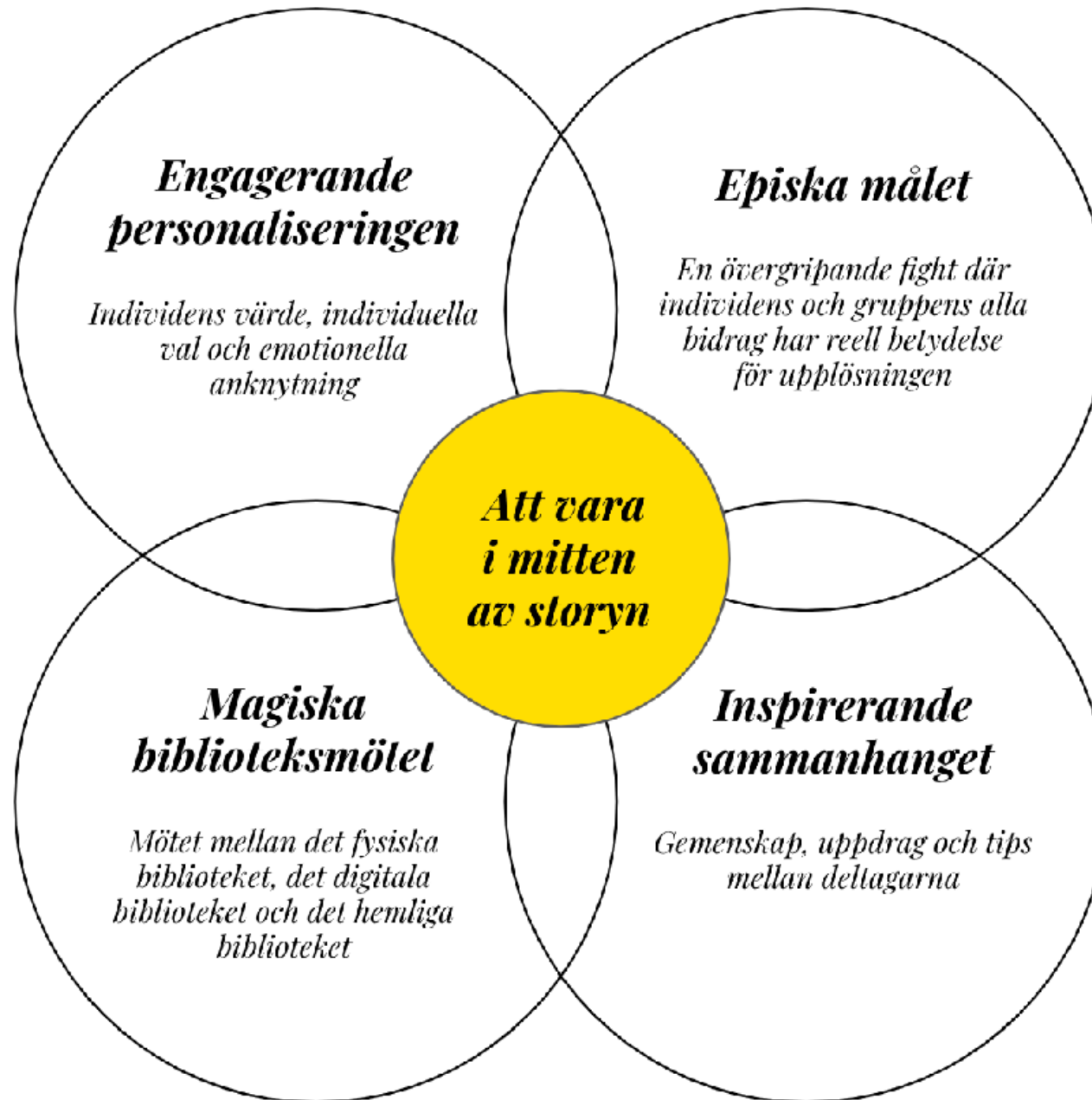
**Vad vill vi
uppnå med
Läsäventyret?**

**Vi vill få
barn att
läsa mer.**

Detta är Läsäventyret

- Spelifierad läskampanj
- Digitalt – och analogt
- En episk story och värld.
- Gemenskap
- Personligt

Den långa skuggan

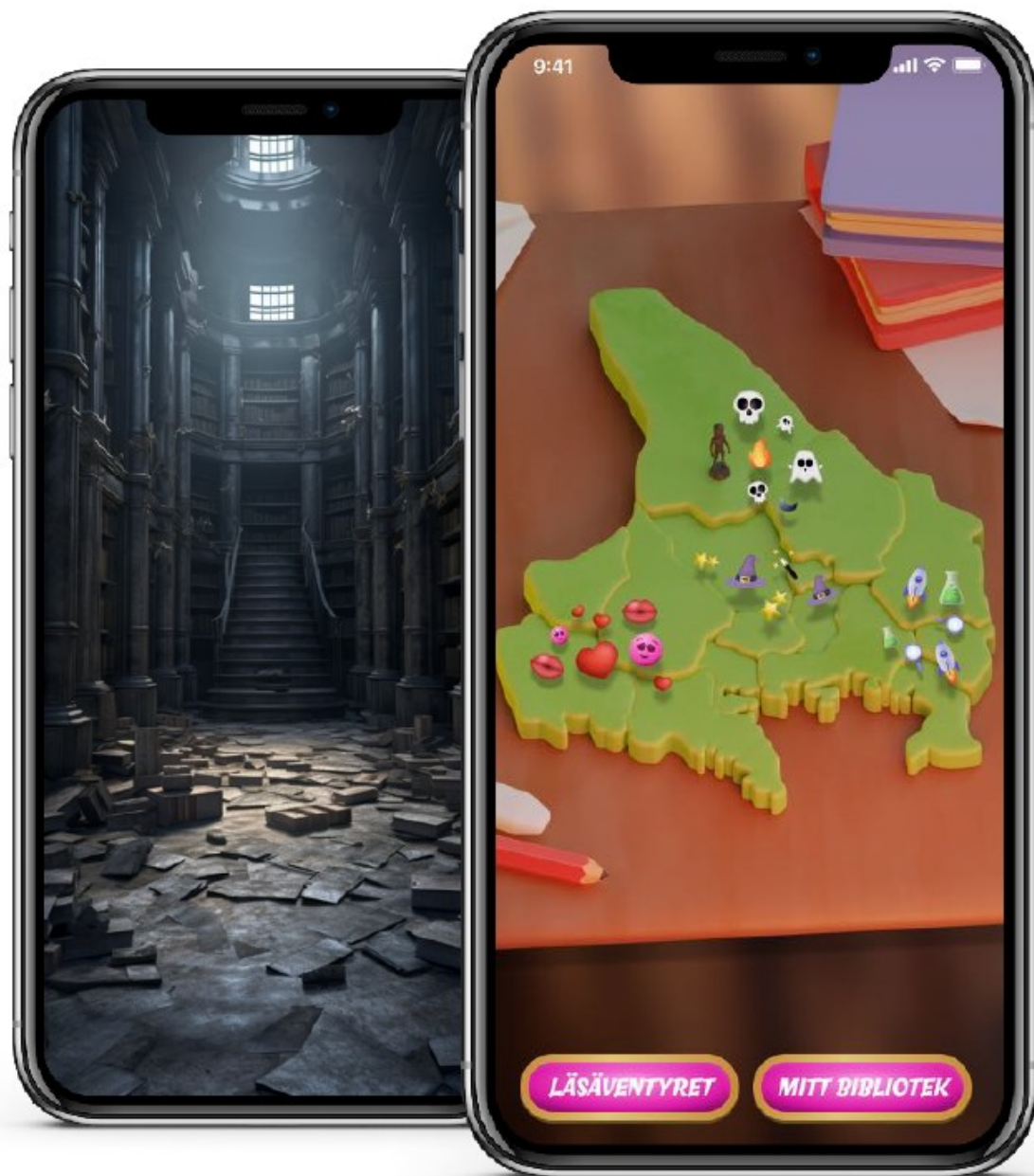
Över hela Värmland står bibliotekens hyllor tomma. Orsaken, som tystats ner av regeringen, är ett växande antal övernaturliga maskhål, både i själva biblioteken liksom ute i naturen och städerna. Dessa "hemliga dörrar" verkar leda till en alternativ dimension av Värmland där alla berättelser från de förlorade böckerna manifesterat sig och härjar fritt. Risken är nu att dimensionens invånare och övernaturliga element ska "spilla ut" i vårt eget Värmland.

Utan större framgång har man i hemlighet försökt undersöka maskhålen, men det visar sig snart att endast barn kan resa in och återvända med livet i behåll. Man tror att det har något att göra med deras "särskilda sinne" och rika fantasi.

För att bibehålla lugnet men ändå agera snabbt vidtar regeringen drastiska åtgärder. **Man avslöjar nyheten på nationell nivå som en statlig TV-show där syftet är att låta värmländska barn (indelade i fyra distrikt) tävla i landets genom tiderna största äventyrsserie: Läsäventyret.**

Länets bibliotekarier får genomgå en specialutbildning för att hjälpa frivilliga lokala barn genomföra sina äventyrliga expeditioner. De vet själva inte om att de skickar barnen rakt in till berättelsernas dimension utan tror att alla maskhål endast är en del av TV-showen. **Det är nu upp till de ovetande barnen att tävla och lokalisera de förlorade böckerna i denna mystiska värld. Det dröjer dock inte länge dom genomskådar tävlingens fasad och ställs öga mot öga med sanningen bakom maskhålen - den kolossala *Bokmalen*.**

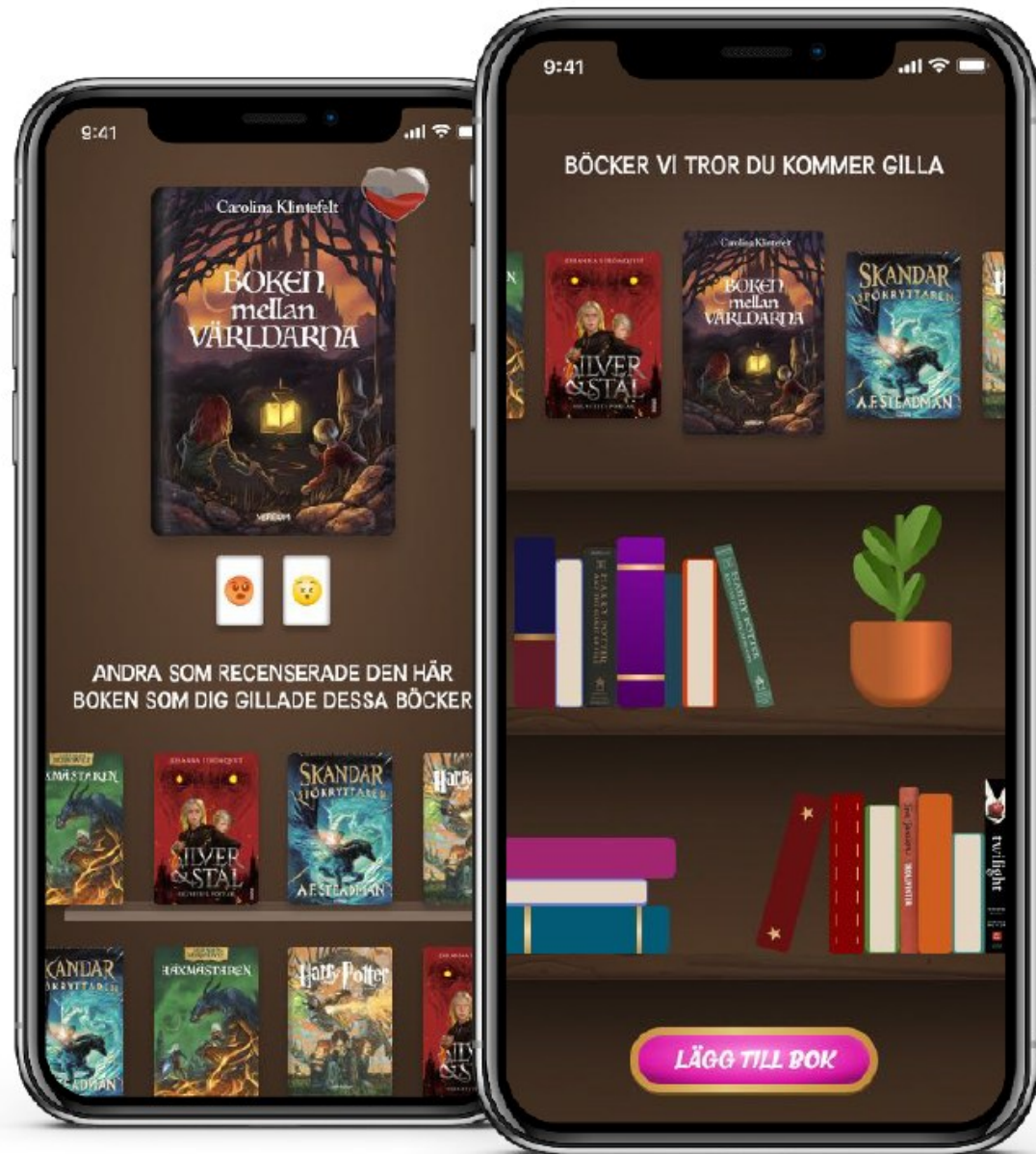

Status idag och nästa steg

- Samverkansgruppen idag:
Bibliotek Värmland + Region Värmland + Sambruk
- RFI:
 - Skapa relation till möjliga utvecklare
 - Samlat in grov bild över kostnad och tid
 - Undersökt tekniska förutsättningar
- Nästa steg: Uppstart med fler intressenter

Sambruk

Smart samverkan inom digitalisering
i offentlig sektor

Samverkar – Samskapar – Sambrukar

[Https://sambruk.se/](https://sambruk.se/)

Föreningen Sambruk

Vår roll

- Ansvara för etableringsprojektet Läsäventyret
- Upphandling och avtal
- Samverkansplattform
- Kommunikation
- Ansvara för kommande förvaltningsorganisation

Föreningen Sambruk

En arena för kommunal samverkan

Ideell förening – ej vinstdrivande

Tjänsterna bär sig själva ekonomiskt

Tjänster i samverkan

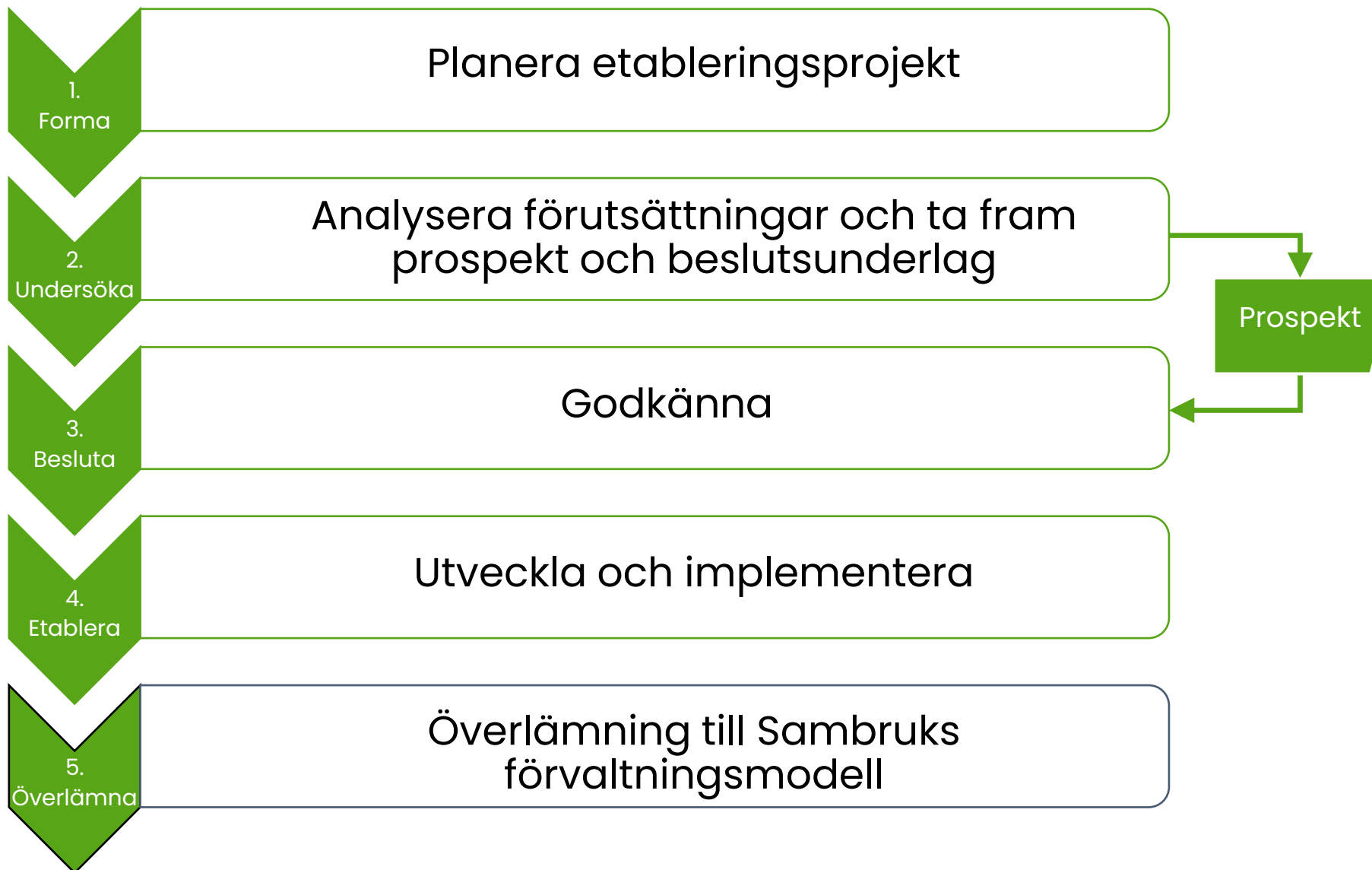
Föreningen Sambruk

Medlemskapet

- Ingen upphandling krävs för våra tjänster
- Medlemskap behövs enligt undantaget för intern upphandling i lagen om offentlig upphandling (LOU)

Läs mer om medlemskapet på <https://sambruk.se/> eller <https://sambruk.se/ga-med-i-sambruk/>

Etableringsprocess

Förvaltningsmodell

Samsyn, transparens och delaktighet

Förvaltningsorganisation

- Förvaltningsplan
- Samverkansledare
- Förvaltningsråd
- Användargrupp
- Ev. styrgrupp
- Extern leverantör driftsmiljö
- Extern teknisk förvaltning och utveckling

Utmaningar

- Idé till kravbild
- Vidareutveckling
- Tekniken
- Hållbar förvaltning
- Investeringar och kostnader
- Lokalt vs regionalt vs nationellt
- Nå och engagera målgruppen

RFI – Marknad

RFI – Marknadsundersökning

Vad är er ungefärliga uppskattning av den totala kostnaden för att utveckla och implementera denna tjänst?

Consid

...en grov gissning på att utveckla Läsäventyret är att det kan ta mellan 600–1200 timmar á ca 900 SEK/h.
(540 000 – 1 080 000 kr)

Dimh

...uppskattar vi den totala kostnaden till cirka 3,9–4,5 miljoner kronor.

**StickyBeat/
Skildra**

Vi bedömer att investeringen för att utveckla samt lansera tjänsten handlar om cirka 3,5 Mkr till 4 Mkr.

RFI – Marknadsundersökning

Vilken tidsram ser ni som realistisk för att utveckla och lansera denna digitala tjänst?

Consid ...baserat på estimatet ovan så kan detta uppdrag slutföras inom 15–25 veckor (3–5 månader).

Dimh Tre år är en realistisk och välbalanserad tidsram som möjliggör bred samordning, målgruppstester, validering och iterativ utveckling samt skapar en lösning med hög kvalitet...
...möjligt att genomföra projektet på två år...

**StickyBeat/
Skildra** Vi ser att innovationsarbetet och utvecklingsarbetet pågår under cirka ett år innan det lanseras som pilot till utvalda kommuner. Därefter ser vi ett kontinuerligt arbete där tjänsten vidareutvecklas och växer över tid.

RFI – Marknadsundersökning

Hur ser ni på en potentiell skalning av lösningen så att den kan användas av bibliotek i hela Sverige?

Consid

Vi ser inga problem med att skala upp och ner i kapacitet. Detta kan göras direkt vid behov och det slår igenom direkt.

Dimh

Vi ser goda möjligheter att skala upp Läsäventyret till att omfatta bibliotek i hela Sverige, under förutsättning att lösningen utvecklas med skalbarhet i åtanke redan från början.

**StickyBeat/
Skildra**

En hög ambition om skalning ser vi som en nyckel i projektet för att på så sätt skapa en tjänst som når många och ger ett gott resultat. För att skala en tjänst krävs långsiktighet och aktörer som är beredda att investera i målbilden och inte bara i det initiala skapandet av tjänsten.

RFI – Marknadsundersökning

Vilka potentiella kostnadsöverskridanden ser ni som möjliga och hur skulle ni kunna hantera dessa?

Consid

Utveckling och UX är till exempel något som är historiskt utmanande då arbetet med detta kan gå fram och tillbaka efter test och diskussion med kund. Vi ser att en löpande, transparent och tydlig kommunikation med våra kunder är det bästa sättet att hantera kostnadsbilden.

Dimh

De främsta riskerna är sena ändringar efter målgruppstest eller otydlig förankring. Vi arbetar därför iterativt, med tät dialog och tidig involvering av målgruppen, vilket ger både kostnadseffektivitet och högre kvalitet.

**StickyBeat/
Skildra**

Det initiala utvecklingsarbetet definierar de funktioner som är tvingande för att tjänsten ska fungera. Övriga funktioner värderas och prioriteras för att sedan implementeras i den takt och med omfånget som budgeten tillåter. Löpande vidareutveckling sker sedan utefter en levande roadmap.

RFI – Marknadsundersökning

Hur beräknar ni kostnaderna för att genomföra en återkommande, eller årlig, utveckling av den interaktiva berättelsen i Läsäventyret?

Consid

Byter man berättelse i Läsäventyret så behöver man även bygga ny logik, vilket vi kan estimerar kostnaderna för. Estimatet blir då ca. 450–900 timmar beroende på komplexitet av story.
(405 000 – 810 000 kr)

Dimh

Kostnaden beror främst på hur mycket av innehållet som är nytt respektive återanvänt från tidigare år. Vi uppskattar den årliga kostnaden för berättelseutveckling till cirka 250 000 – 400 000 kr per år.

**StickyBeat/
Skildra**

Efter lansering behövs en årlig utvecklingsbudget för att säkerställa en levande och relevant tjänst. Vi bedömer att investeringen åtminstone behöver ligga på cirka 500 Tkr per år.

RFI – Marknadsundersökning

Hur beräknar ni kostnaderna för att genomföra en återkommande, eller årlig, utveckling av den interaktiva berättelsen i Läsäventyret?

**StickyBeat/
Skildra**

Utöver arbetet med att ta fram och lansera lösningen [...] behövs under första året tas fram ett så kallat IP och ett "världsbyggande" kring detta samt en grundberättelse inom detta. Berättelsen ska sedan utökas och byggas på kommande år, samt få nya interaktiva inslag.

En liknelse kan vara IP:t Harry Potter, världen är utrymmet för berättelserna (Hogwarts/trollkarlar/mugglare/osv) och berättelser är böcker som utspelar sig inom IP:t/världen (Den flammande bågaren/De vises sten/Fenixorden/osv).

I framtagningen av IP och uppdatering av storyn ingår även att skapa visuellt innehåll, såsom illustrationer och animationer, som gör Läsäventyret mer tilltalande för målgruppen.

...cirka 1,6 Mkr – 2 Mkr.

Inbjudan till samverkan

Intresseanmälan

- Första samverkansmötet 26 maj, kl 10:00 – 12:00
- Anmäl er senast 9 maj

Syfte

- Forma en bred samverkan i etableringsprojektet
- Lyssna och diskutera
- Avsiktsförklaring – "Letter of Intent"

Anmälan

- Maila mats.lofberg@sambruk.se

Mer information

- Denna presentation
- Konceptidé
- RFI
- Svar på RFI
- Länk till Sommerles

Finns på <https://sambruk.se/lasaventyret/>

Frågestund!